

Door het oog naar het hart, een zoektocht door *De Geheime Leer*

– Ali Ritsema

Het zomerweekend in juli 2004 met bovenstaande titel werd verzorgd door een aantal deelnemers aan de nationale studiegroepen, die ieder hun eigen onderwerp hebben uitgezocht uit de veelheid aan onderwerpen die in *De Geheime Leer* te vinden zijn. Dit heeft geresulteerd in een grote verscheidenheid aan onderwerpen terwijl toch alles met alles verbonden is en in feite één geheel is.

Dit artikel is een korte samenvatting van de inleiding gehouden tijdens het zomerweekend van de TVN in juli 2004.

De studiegroepen zijn voor het eerst bijeen gekomen in december 1995. Het zijn nationale studiegroepen en als zodanig opgestart omdat loges niet altijd toekwamen aan een studie van *De Geheime Leer* en dit toch de basis is van de Theosofische Vereniging. Als inleidende studie werden eerst de *Brieven voor nieuwe leden* doorgewerkt. Daarna werd de studiegroep opgesplitst in een studiegroep 'Geheime Leer' en een studiegroep 'Het Goddelijk Plan', omdat Barborka dit boek geschreven heeft in de vorm van een commentaar op *De Geheime Leer*. Een aantal deelnemers heeft aan beide studiegroepen meegedaan en beide studiegroepen hebben nu deze twee boeken een keer doorgewerkt.

Het Goddelijk Plan is hoofdstuk na hoofdstuk doorgenomen en besproken.

Bij de studie van *De Geheime Leer* is het advies van H.P. Blavatsky (H.P.B.) opgevolgd en is begonnen met de *Proloog* om een idee te krijgen van de 'drie grondstellingen' en vervolgens zijn de *Samenvatting* in Deel I, de *Inleidende Aantekeningen* van Deel II en het *Besluit* van Deel II bestudeerd. Daarna zijn de Stanza's uit Cosmo-

genesis en Antropogenesis met de Commentaren bestudeerd plus eventuele verwijzingen naar aansluitende hoofdstukken of delen ervan. Ook andere boeken of brochures werden erbij gehaald. Steeds werd getracht een koppeling te maken naar de praktische kant van het dagelijks leven. Als rode draad tijdens de studie werd de 7-voudige samenstelling van de mens gebruikt zoals aangegeven door H.P.B.

De werkelijke Geheime Leer is de verzamelde wijsheid van eeuwen... het is de esoterische leer die bekend is aan de hogere leden van de occulte broederschappen. Het boek *De Geheime Leer* is hiervan slechts een klein fragment. Deze bevat, zegt H.P.B., juist zoveel als door de wereld in de twintigste eeuw kan worden begrepen. "De wereld" betekent: de mens die leeft in zijn persoonlijke aard. Deze "wereld" zal in de twee delen van *De Geheime Leer* alles vinden wat zij in haar uiterste bevattingsvermogen kan bevatten, maar meer niet. Dat wil niet zeggen dat de leerling die niet "in de wereld" leeft niet méér in het boek kan vinden dan de "wereld" er in vindt. Het boek is bedoeld om je in de richting van de Waarheid te leiden en dit sluit dan ook prachtig aan bij het zegel van de Theosofische Vereniging: "geen godsdienst hoger dan Waarheid".

De Geheime Leer is intrigerend, niet echt moeilijk, maar je moet er wel moeite voor doen. Immers, theosofie is de wijsheid zoals de goden die bezaten en wij zijn die goden, ook al zijn we in ballingschap, gevangen door de "wereld". Uit die "wereld" stappen betekent het spirituele pad betreden en dat zal eenieder voor zich moeten doen, het is een individuele stap die geen ander voor je kan doen.

Is studeren saai? Een intellectuele bezigheid? Nee! Zo bedoelde HPB dat niet. Zij geeft als advies om 10 minuten te lezen en er dan 10 uur over te mediteren, ermee aan de slag te gaan om langzaam te gaan begrijpen wat in *De Geheime Leer* is neergelegd, namelijk de weg die de mensheid heeft te gaan.

Het zijn met name de Stanza's van Dzyan die volkomen onbegrijpelijk zijn zolang er met het verstand naar wordt gekeken. Deze moeten meditatief worden benaderd. Zij maken het hoofd niet voller, maar geven openingen in het eigen denken. Dit is een nieuw soort van mentale inspanning die een andere orde in de kleine levens in de hersenen tot stand brengt – het scheppen van nieuwe hersenpaden noemt HPB dit. De orde in de kleine levens van de hersenen wordt bij het bestuderen van *De Geheime Leer* steeds opnieuw verstoord, zodat ten lange leste wordt ingezien dat het niet gaat om de 'leer van het oog' maar om de 'leer van het hart'. Het hart is namelijk het orgaan van het spiritueel bewustzijn. In het hart woont de innerlijke of spirituele mens. Het hart wordt ook wel de 'grot van Boeddha' genoemd en daarmee wordt verwezen naar het Buddhische principe (zie 7-voudige samenstelling van de mens aan het eind van dit artikel). Dit Buddhische principe moet worden geactiveerd zoals alle beginselen door de evolutie heen moeten worden belevendigd.

Als we naar de 7-voudige samenstelling van de mens kijken, zien we dat er het stofelijke lichaam is met het daarbij behorende etherische deel – sthula en linga sarira – vervolgens is er prana die aan kama, de verlangens en hartstochten, de nodige vitaliteit geeft. Kama, op zijn beurt, belevendigt manas, het denkvermogen of verstandsprincipe. Vervolgens zal manas – het zuivere manas, of beter: het gezuiverde manas – het Buddhisch principe moeten activeren en belevendigen.

Het probleem van de huidige mensheid is echter dat we vast zitten in dat denkvermogen omdat het materieel, dat wil zeggen kama-gericht is: hebben, hebben, hebben overheerst!

Een andere mogelijkheid van kama is echter het verlangen naar een spiritueel leven en dan wordt het denkvermogen gestimuleerd in de richting van het Buddhisch principe. Manas kan zich namelijk naar twee kanten richten: naar de wereld van 'hebben' (het wereldse oog) of naar de we-

reld van 'zijn' (het spirituele oog). Als we naar de wereld van 'zijn' willen, zullen we als het ware door het oog van de naald moeten kruipen en de materie achter moeten laten. Dan begint het hart te trillen!

De Geheime Leer spreekt niet voor niets over de verborgen talenten van de mens in het hart. Dit heeft niets te maken met intellectuele kennis. Kennis komt in visioenen, zegt H.P.B., eerst in dromen, dan in meditatie via het innerlijke oog. Deze kennis komt vanuit het hogere gebied.

Zolang er een afstemming is op de 'wereld', zijn de hersenen van een andere orde en kunnen deze kennis niet bevatten. De hersenen moeten 'blank' zijn, zonder persoonlijke storingen, zonder vastgeroeste ideeën. De hersenen moeten toegankelijk gemaakt worden zodat het hoger bewustzijn erop in kan werken. Als wij dit allemaal doen geeft dit veel invloed in de wereld. Als stimulans hiertoe is de Theosophical Society, waarvan de TVN de Nederlandse afdeling is, opgericht. Dit is de bijdrage die door de leden aan de mensheid geleverd kan worden.

Een studiegroep, elke studiegroep die serieus met theosofie bezig is, heeft de

plicht om de vonk door te geven van de spirituele kennis, die via het hart wordt verkregen.

Het brein, eenmaal ontdaan van de 'wereldse' invloed, heeft een enorm potentieel. Er wordt van gezegd dat het een onuitputtelijke generator is van de meest verfijnde kwaliteit van kosmische energie, uit de lage, brute energie van de natuur!

Hersenpaden, vaste groeven, moeten worden afgebroken. Door *De Geheime Leer* te bestuderen worden de hersenen anders gericht. Steeds weer en weer, tot er geen gebaande paden meer zijn.

Cruciaal is om altijd de aandacht op het hogere gebied vast te houden en te proberen je niet door het lichaam en het verstand omlaag te laten trekken en van het hogere te laten weghalen. Advies van HPB: spring onbezorgd met het lichaam om, eet, drink en slaap, maar leef in het ideale.

Dit is in het kort weergegeven waarom het zo nodig is om steeds met *De Geheime Leer* bezig te zijn en daarvoor is het van groot belang dat deze nationale studiegroepen actief blijven.

